

धोरण : ७

संस्कृत

पाठ : ५

योजकः तत्र दुर्लभः

स्वाध्याय

પ્રશ્ન 1. નીચેના શબ્દોનું મોટેથી ઉચ્ચારણ કરો :

➤ ડષ્ટ્રભ્રાતઃ

➤ વક્રઃ,

➤ ચઞ્ચુઃ,

➤ લજ્જા,

➤ પુચ્છમ્,

➤ દૃષ્ટ્વા,

➤ સ્વાસ્થ્યમ્,

➤ ગ્રીવા,

➤ શકનોતિ,

➤ સ્વામિભક્તઃ,

➤ અમન્ત્રમક્ષરમ્,

➤ મૂલમનોષધમ્,

➤ યોજકસ્તત્ર

પ્રશ્ન 2. પાઠ વાંચીને નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં આપો
અને લખો :

(1) ઉષ્ટ્રઃ સ્વભાવેન કીદૃશઃ અસ્તિ ?

➤ ઉષ્ટ્રઃ સ્વભાવેન વક્રઃ અસ્તિ ।

(2) ઉષ્ટ્રઃ વૃક્ષસ્ય ઉપરિ કં પશ્યતિ ?

➤ ઉષ્ટ્રઃ વૃક્ષસ્ય ઉપરિ એકં શુકં પશ્યતિ ।

(3) उष्ट्रः शुकाय किं कथयति?

➤ उष्ट्रः शुकाय कथयति, “हे शुक! तव चञ्चुः वक्रा अस्ति।”

(4) कस्य पुच्छं वक्रम् अस्ति ?

➤ कुक्कुरस्य पुच्छं वक्रम् अस्ति ।

(5) बकस्य का वक्रा का च प्रचलिता ?

➤ बकस्य ग्रीवा वक्रा किन्तु तस्य एकाग्रता प्रचलिता ।

(6) कः मरुभूम्याः नृपः अस्ति ?

➤ उष्ट्रः मरुभूम्याः नृपः अस्ति।

(7) कस्य स्वामिभक्तिः प्रचलिता ?

➤ कुक्कुरस्य स्वामिभक्तिः प्रचलिता।

પ્રશ્ન ૩. નીચે આપેલ વિધાનોની સામે માં પાઠને આધારે જો
સાચું હોય તો 'આમ્' અને ખોટું હોય તો 'ન' જો :

(1) શુકઃ સ્વભાવેન વક્રઃ અસ્તિ ।

ન

(2) શુકસ્ય ચઙ્ચુઃ વક્રા અસ્તિ ।

આમ્

(3) બકઃ મનુષ્યવાર્ણી વક્તું શક્નોતિ ।

ન

(4) શુકસ્ય એકાગ્રતા પ્રચલિતા અસ્તિ ।

ન

(5) ઉષ્ટ્રઃ મરુભૂમ્યાઃ નૃપઃ અસ્તિ ।

આમ્

પ્રશ્ન 4. કોષ્ટકમાં આપેલ શબ્દોનો યોગ્ય ઉપયોગ કરી વાક્ય

બનાવો :

‘अ’

‘ब’

क

ਤਫ਼ਤ:

लज्जाम्

खादामि

शुक्रः

वने

पिबति

अहं

मोदकम्

पठति

किशनः

जलम्

अनुभवति

माला

पुस्तकम्

अटति

- (1) शुक्रः जलम् पिबति ।
- (2) अहं मोदकम् खादामि।
- (3) किशनः पुस्तकम् पठति ।
- (4) माला लज्जाम् अनुभवति ।

પ્રશ્ન 5. ઉદાહરણ મુજબ વાક્ય બનાવો :

ઉદાહરણ : વિરાજઃ કૃશઃ કિન્તુ શક્તિમાન્ અસ્તિ । (શક્તિમાન્)

(1) અમિતઃ શિશુઃ। (નિર્ભય)

➤ અમિતઃ શિશુઃ કિન્તુ નિર્ભયઃ અસ્તિ ।

(2) નીમવૃક્ષઃ તિક્તઃ। (ગુણકારી)

➤ નીમવૃક્ષઃ તિક્તઃ કિન્તુ ગુણકારી અસ્તિ ।

(3) રુગ્ણાલયઃ લઘુઃ। (સ્વચ્છ)

➤ રુગ્ણાલયઃ લઘુઃ કિન્તુ સ્વચ્છઃ અસ્તિ ।

(4) पर्वतः दूरे। (रमणीय)

➤ पर्वतः दूरे किन्तु रमणीयः अस्ति ।

(5) कोकिलः कृष्णः। (मधुरभाषी)

➤ कोकिलः कृष्णः किन्तु मधुरभाषी अस्ति ।

પ્રશ્ન 6. ઉદાહરણ મુજબ વાક્ય બનાવો :

ઉદાહરણ : एषः बकः । (एकाग्रता)

एषः बकः । तस्य एकाग्रता प्रचलिता ।

(1) एषः शुकः । । (मनुष्यवाचा)

➤ एषः शुकः । तस्य मनुष्यवाचा प्रचलिता ।

(2) एषः कुक्कुरः । । (स्वामिभक्तिः)

➤ एषः कुक्कुरः । तस्य स्वामिभक्तिः प्रचलिता ।

(3) सः राष्ट्रपिता । । (संकल्पशक्तिः)

➤ सः राष्ट्रपिता । तस्य संकल्पशक्तिः प्रचलिता ।

(4) सा शिक्षिका । । (कार्यनिष्ठा)

➤ सा शिक्षिका । तस्याः कार्यनिष्ठा प्रचलिता ।

(5) सः छात्रालयः । । (व्यवस्था)

➤ सः छात्रालयः । तस्य व्यवस्था प्रचलिता ।

Thanks

For watching